

Lausuntopyyntö asetuseronnoksesta Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta annetun asetuksen muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut asetuksen Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta (1230/2025) ajalle 1.1.2026-31.12.2026. Maksuasetusta ehdotetaan muutettavaksi hallituksen esityksessä (HE 87/2025 vp) toteutettujen muutosten perusteella.

Tausta

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annettua lakia muutettiin hallituksen esityksessä toisiolain korjaamisesta (HE 87/2025 vp). Hallituksen esityksestä aiheutuvat muutokset toisiolakiin tulivat voimaan kliinisiä tutkimuksia koskevien muutosten osalta 1.1.2026. Muut hallituksen esityksessä toteutetut muutokset tulevat voimaan 1.5.2026.

Toisiolakiin lisättiin uusi 51 c § tietoaaineistojen luovutuksesta muuhun turvalliseen käyttöympäristöön. Pykälän mukaan Tietolupaviranomainen voi erityisestä syystä myöntää tietoluvan, jossa tietoaaineisto voidaan luovuttaa muuhun turvalliseen käyttöympäristöön kuin 20 §:ssä tarkoitettuun tietoturvaliseen käyttöympäristöön. Tällainen tietolupa voidaan myöntää, jos: 1) kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvat ja muut tietoluvan nojalla luovutettavaan tietoaaineistoon kohdistuvat riskit ovat vähäiset; 2) yhtenä osallistujana hankkeessa on taho, joka harjoittaa tutkimustoimintaa suomalaisessa tutkimusorganisaatiossa; ja 3) tietosuojan ja tietoturvan taso tietoaaineiston käsittelyssä on riittävä. Toisiolain uusi 51 c § tulee voimaan 1.5.2026.

Tietolupaviranomainen on arvioinut, että toisiolain 51 c § mukaisten poikkeustietolupahakemusten arviointi edellyttää laajempaa harkintaa kuin muiden toisiolain mukaisten tietolupahakemusten. Maksuasetuksen 2 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi tuntiperusteinen lisämaksu toisiolain 51 c §:n mukaisten poikkeustietolupahakemusten 1 momentissa tarkoitettujen vaatimusten arvioinnille.

Toisiolain 51 c §:n mukaisten poikkeustietolupahakemusten osalta veloitettaisiin sekä maksuasetuksen 3 §:n mukainen kiinteä tietolupamaksu että maksuasetuksen 2 §:n mukainen omakustannusarvon mukainen maksu. Maksuasetuksen 2 §:n mukainen maksu olisi toisiolain 51 c §:n 1 momentin vaatimusten arvioinnin työmäärään perustuva maksu,

joka veloitettaisiin toteutuneiden työtuntien perusteella hakemuskohtaisesti. Tuntiperusteinen lisämaksu toisiolain 51 c §:n mukaisten tietolupahakemusten 1 momentin vaatimusten arvioinnille olisi 110,00 euroa työtunnilta.

Tuntiperusteinen lisämaksu olisi perusteltu, sillä kyseessä on uusi tehtävä, joka edellyttää Tietolupaviranomaiselta erityisen vaativaa harkintaa, joka ei kuulu tavallisten tietolupahakemusten käsittelyyn. Tuntiperusteinen lisämaksu olisi läpinäkyvä tapa kohdentaa kustannukset suoritteiden tuottamiseen käytetyn työajan perusteella hakemuskohtaisesti.

Tavoitteet

Ehdotuksen tavoitteena on säätää toisiolain 51 c § mukaisten poikkeustietolupahakemusten 1 momentin vaatimusten arvioinnin tuntiperusteisesta lisämaksusta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään jättämään osoitteessa lausuntopalvelu.fi. Lausuntoja voi lähettää myös osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Saatteeseen pyydetään laittamaan diaarinumero VN/6111/2026 ja säädösvalmisteluhankkeen tunniste STM024:00/2026. Kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi-sivustolla ja hankerekisterissä. Lausuntopyyntö on nähtävissä myös sosiaali- ja terveysministeriön internetsivuilla osoitteessa <http://stm.fi/lausuntopyyntot>.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään jättämään 14.4.2026 mennessä.

Valmistelijat

Essi Suonvieri
Erityisasiantuntija
puh. +358 295 163 137
etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM024:00/2026> - Hankesivu - Projektsida

Liitteet:

[Muutosasetusluonnos.pdf](#)

Jakelu:

Aalto yliopisto
Ahvenanmaa
Business Finland
CSC Oy
Digi- ja väestötietovirasto DVV
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Eläketurvakeskus
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Findata
FinnGen-hanke
Helsingin kaupunki
Helsingin yliopisto
HUS
Hyvinvointiala HALI ry
Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jyväskylän yliopisto
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kela
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopisto
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Lääketeollisuus ry
Mehiläinen Oy
Nordic Healthcare Group Oy NHG
Opetus- ja kulttuuriministeriö OKM
Oulun yliopisto
Pellervon taloustutkimus
Pihlajalinna Oyj
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Satakunnan hyvinvointialue
Suomen Akatemia
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra
Suomen Lääkäriliitto
Tampereen yliopisto
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Terveystalo
Tilastokeskus
Traficom
Turun yliopisto
Työterveyslaitos TTL
Vaasan yliopisto
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtiovarainministeriö VM
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Åbo Akademi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suonvieri Essi
Sosiaali- ja terveysministeriö

Suonvieri Essi
Sosiaali- ja terveysministeriö